

Ż y c i o r y s

Urodziłam się w Bielsku - Białej w dniu 5 stycznia 1910r. Ojciec mój był wzorkarzem w fabryce włókienniczej w Bielsku. W 1914 r. został powołany do wojska, po kilku miesiącach zginął na wojnie bez wieści i po trzech latach poszukiwań uznany został za zmarłego. Po odejściu ojca matka przystąpiła do pracy w tej samej fabryce, w której pracował ojciec i była zatrudniona jako robotnica / nadzorująca/. Z trójga rodzeństwa ja najstarsza siostra zmarła w 1935 r., dwoje młodszych rodzeństwa żyje. Od 1916r. uczęszczałam do szkoły podstawowej TSL w Białej, a po ukończeniu 8 klas zapisałam się do Seminarium nauczycielskiego Żeńskiego w Białej, jednak po ukończeniu I kursu przerwałam naukę i przygotowując się w domu z materiału IV i V klasy gimnazjalnej na półroczu 1926r. złożyłam egzamin wstępny do VI klasy Gimnazjum Dolskiego w Bielsku. Egzamin dojrzałości złożyłam w czerwcu 1928r. W tym samym czasie ubiegałam się o przyjęcie na Wydział Lekarski U.J. w Krakowie, jednak nie zostałam przyjęta. Przez rok pracowałam w Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Katowicach, po czym ponowiwszy starania o przyjęcie na studia lekarskie zostałam przyjęta. W czasie studiów w okresach wakacyjnych od II roku pracowałam w charakterze pielęgniarki w Zakładzie Przeciwdrobnicy w Witkowicach, następnie w Zakładzie Lecznym dla Dzieci Gruźliczych w Zakopanem, a pod koniec studiów w okresach ferii wakacyjnych i świątecznych pracowałam jako wolontariusz w Szpitalu Miejskim w Bielsku. Tam również pracowałam przez rok po absolutorium a równocześnie składałam egzaminy dyplomowe. Dyplom lekarza otrzymałam 17 września 1936r. Po odbyciu jednorocznego stażu objęłam stanowisko młodszego asystenta w Zakładzie Medycyny Sądowej U.J. w Krakowie 1 września 1937r. Na podstawie pracy doktorskiej wykonanej i napisanej w tymże Zakładzie otrzymałam w dniu 21 stycznia 1939r. stopień doktora. W okresie kampanii wrześniowej nie opuszczałam Krakowa, pozostałam na miejscu do powrotu profesora i kolegów asystentów. Po uzgodnieniu z władzami akademickimi zdecydowaliśmy, że wszyscy pozostaniemy w Zakładzie do czasu rozstrzygnięcia losu Zakładu przez władze okupacyjne, ponieważ istniała uzasadniona obawa, że Zakład, podobnie jak inne zakłady uniwersyteckie zostanie zamknięty, a wyposażenie rozgrabione. Okazało się później, że Zakład Medycyny Sądowej był jedynym zakładem, który władze okupacyjne pozostawiły w stanie nienaruszonym, ponieważ zakład tego typu był potrzebnym i od lutego 1940r. przydzielono Zakład do Wydziału Zdrawia. W kwietniu 1940r. kierownictwo Zakładu objął asystent wrocławskiego Zakładu, dr W. Beck. Po aresztowaniu profesora Olbrychta i wywiezieniu do Oświęcimia w czerwcu 1942r. Zakład przeszedł pod opiekę policji bezpieczeństwa, wszyscy

byli pomocniczy pracownicy nauki w liczbie 3 osób pracowali na etatach asystentów, obok całego sztabu pracowników niemieckich, bowiem Zakład w owym czasie barǳo się rezbudował. W Zakładzie pracowałam bez przerwy do czasu ofenzywy, a po przejściu frontu i po powrocie władz polskich pozostałam nadal w Zakładzie od lutego 1945 r. w charakterze st. asystenta, a od 1.IX.47r. w charakterze adiunkta. W dniu 13 września 1954r. otrzymałam tytuł naukowy docenta na podstawie uchwały CKK 47 Pracowników Naukowych z dnia 30.VI.54r. Od 1 listopada 1954r. objęłam stanowisko Kierownika Katedry Medycyny Sądowej A, M. w Białymstoku, którą organizowałam od podstaw. W pierwszym roku organizacyjnym nie miałam ani lokalu, ani asystentów, jedną siłą pomocniczą był jeden ze studentów V V roku, który w owym czasie pracował na etacie młodszego asystenta. Po otrzymaniu kilku pomieszczeń urządziłam je i przystosowałam do najpilniejszych potrzeb Zakładu i w miarę zgłaszania się kandydatów angażowałam młodszych asystentów, którzy w większości przewinęli się tylko przez Zakład i przystępowali do innych specjalności. W tej chwili mam trzech doświadczonych asystentów z adiunktem i trzech młodych. Dwaj asystenci są w trakcie przygotowywania się do doktoratu, adiunkt do habilitacji.

Poza 31-letnim stażem pracy w zakresie medycyny sądowej pracowałam od 1 marca 1939 r. do czerwca 1942r. jako wolontariusz w III Klinice Chorób Wewnętrznych U.J. w Krakowie, a następnie od II.1941 do kwietnia 1954r. pracowałam w Zakładzie Lecznictwa Fizykalnego początkowo US, a następnie ZLP, w końcu Wydziału Zdrowia PMRN w Krakowie w charakterze lekarza specjalisty w zakresie fizykoterapii. Po wypadku, jakim uległam w czasie pracy w Zakładzie Medycyny Sądowej w grudniu 1953r. zrezygnowałam z pracy w Zakładzie Lecznictwa Fizykalnego.

W okresie krakowskim byłam czynnym członkiem Zw. Zaw. Prac. Sł. Zdrowia, również po przeniesieniu do Białego-stoku pełniłam w Radzie Miejscowej kolejne szeregi funkcji. Od 1962 r. do 1966r. byłam przewodniczącą do spraw bytowych studentów, od 1.IX.1966r. jestem członkiem Wydziału Lekarskiego. Od 1 kwietnia 1968r. jestem specjalistą wojewódzkim z zakresu medycyny sądowej. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymałam w 1966r.

/-/ Prof. dr Maria Byrdy /